

Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmä

Uudenmaan jätelautakunnan alueella

24.8.2021

Jätelain uudistus: voimaan 19.7.2021

Jätelain uudistus ei vaikuta saostus- ja umpisäiliölaitteen kuljetusjärjestelmän edellytyksiin

- 37 §:n edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämälle kuljetukselle pysyvät muuttumattomina
- Saostus- ja umpisäiliölaitte ei jatkossa ole yhdyskuntajätettä, mutta kuuluu edelleen kunnan vastuulle (32 §)

Jätelakiin tuli pieniä muutoksia, jotka tukevat pienyrittäjiä ja siirtymistä kiinteistön haltijan järjestämästä kuljetusjärjestelmästä kunnalliseen kuljetusjärjestelmään

Jätelain uudistus: 36 §

- Kunnallisen jäteyhtiön on huomioitava pienet ja keskisuuret yritykset entistä enemmän, kun se kilpailuttaa kuljetusurakat sekä jaettava urakat osiin:

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteen saa ottaa kuljetettavakseen vain kunta tai jätteen kuljettaja, joka toimii kunnan lukuun.

*Hankkiessaan palveluja jätteenkuljetusta varten kunnan on noudatettava, mitä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016) säädetään. Tasapuolisten kilpailuolosuhteiden turvaamiseksi kunnan on **hankintaa suunnitellessaan** käytävä markkina-**vuoropuhelua** alueen toiminnan harjoittajien kanssa ja huolehdittava siitä, että palvelun tarjoajalle **asetettavat ehdot ovat kohtuullisia** ja palvelujen alue ja kesto määritellään sekä hankinnat ajoitetaan ottaen mainitun lain 2 §:n mukaisesti huomioon **pienien ja keskisuurten** yritysten mahdollisuudet päästä **tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa** osallistumaan tarjouskilpailuihin. Jätekuljetukset on kilpailutettava **osiin jaettuina** siten, että useampi kuin yksi yritys voidaan valita palvelun tarjoajaksi. Jakamisvelvoitteesta voidaan poiketa vain erityisen painavista syistä../.*

→ Jäteyhtiö voidaan tuomita markkinaoikeudessa tämän säännöksen rikkomisesta

- Vähintään kolmen vuoden siirtymäaika, kun siirrytään nykyjärjestelmästä kunnalliseen kuljetukseen paitsi, jos nykyjärjestelmästä voi seurata haittaa ympäristölle tai terveydelle voi siirtymäaika olla lyhyempi

Jätelain uudistus: raportointivelvollisuus

Kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetusjärjestelmässä kuljetusyrittäjien raportointivelvollisuus kasvoi entisestään uudistetun jätelain myötä

- Jatkossa kuljetustiedot tulee toimittaa jätehuoltoviranomaiselle omatoimisesti neljännesvuosittain
- Mahdollisuuksien mukaan kuljetustiedoissa on oltava kiinteistö- tai rakennustunnus

Kiinteistöt, joiden jätevesien käsittelystä jätelautakunnalla ei ole tietoa: yli 50 000 kpl

	Vakituisia asuntoja	Vapaa-ajan asuntoja	Tyhjillään	Ei määritelty käyttötarkoitusta	Yhteensä
Askola	625	473	66	69	1233
Hanko	1987	856	87	133	3063
Inkoo	775	1865	110	123	2873
Karkkila	617	787	75	136	1615
Lohja	3729	6635	379	539	11282
Loviisa	2102	2665	234	395	5396
Pornainen	674	376	51	75	1176
Porvoo	3260	3108	248	663	7279
Raasepori	2175	4953	270	393	7791
Sipoo	2016	1580	187	361	4144
Siuntio	832	611	68	93	1604
Vihti	2101	1689	157	286	4233
Yhteensä	20893	25598	1932	3266	51689

Viemäriverkoston ulkopuolella olevat kiinteistöt, joiden jätevesien käsittelystä on tieto

-> pitäisi olla 100%,
mutta on vain 32%

	Tyhjennys suoritettu	Viemäriverkoston ulkopuolella olevat kiinteistöt	Viemäriverkoston ulkopuolella olevat kiinteistöt, joissa tyhjennys on suoritettu
Askola	893	1894	47 %
Hanko	650	3626	18 %
Inkoo	1092	3615	30 %
Karkkila	538	1732	31 %
Lohja	2911	12234	24 %
Loviisa	465	4488	10 %
Pornainen	505	1531	33 %
Porvoo	3605	8928	40 %
Raasepori	2235	8473	26 %
Sipoo	2262	4962	46 %
Siuntio	821	2051	40 %
Vihti	3141	6643	47 %
	19118	60177	32 %

Miten **vakituisten asuntojen** lietetyhjennykset on hoidettu?

-> vain 41% asunnoista huolehtii lietetyhjennyksistä

	Vakituisia asuntoja viemäröinnin ulkopuolella	Lietteen tyhjennys vakituinen asunto	Liete tyhjennetty vakituisilta kiinteistöiltä
Askola	1341	716	53 %
Hanko	2480	493	20 %
Inkoo	1574	799	51 %
Karkkila	1027	410	40 %
Lohja	5710	1981	35 %
Loviisa	2419	317	13 %
Pornainen	1110	436	39 %
Porvoo	6073	2813	46 %
Raasepori	3566	1391	39 %
Sipoo	3924	1908	49 %
Siuntio	1475	643	44 %
Vihti	4560	2459	54 %
	35259	14366	41 %

Kuljetusjärjestelmä muualla Suomessa

- 262 kunnasta **48** kunnassa on päätetty siirtyä kunnalliseen lietteen kuljetukseen
  - HSY (5 kuntaa), Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta (17), Pirkanmaan alueellinen jätehuoltolautakunta (16), Lakeuden jätelautakunta (8), Kymen jätelautakunta (1), Sammakkokangas (1)
- Osassa kunnissa kunnallinen kuljetus jo monta vuotta, osassa siirtymäaika meneillään

Jätteenkuljetukselle tiukat edellytykset laissa 37 §

Päätös siirtyä kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetuksen voidaan tehdä vain silloin, kun jätelain **kaikki** edellytykset täyttyvät. Jätelaki rajaa kunnan päätösvaltaa.

- 1) tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin **JA**
- 2) jätteenkuljetuksessa noudatetaan kunnan jätehuoltomääräyksiä ja jäte toimitetaan kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan **JA**
- 3) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle **JA**
- 4) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

KHO: Laillisuusharkinta: Pitää **todistaa**, että kiinteistönhaltijan järjestämä kuljetus täyttäisi edellytykset.

Kuntien kantoja (lausuntoja) ei voida pitää riittävänä selvityksenä. Lausunnon antajilla ei jätelainsäädännön tuntemusta.

Miksi asiaa käsitellään jälleen?

- Tänään käsitellään edelleen samaa asiaa, josta päätitte vuonna 2019, päätöksestä valitettiin
- Hallinto-oikeus hylkäsi jätelautakunnan päätöksen (siirtyä kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen) ja palautti asian uudelleen käsiteltäväksi

Mitä pitää tänään huomioida päätöksenteossa?

- Kunnallinen on aina laillinen ja ensisijainen vaihtoehto
- Kiinteistön haltijan kuljetusta varten on oltava tarpeelliset tiedot ja todisteet päätöksen perustelua varten joilla varmistetaan, että lain edellytykset täyttyvät
- Kuntien kannat tai lausunnot eivät ole riittäviä. Heillä ei ole jätelainsäädännön tuntemusta.
- Päätöksen lainmukaisuudesta ei voida varmistua pelkästään sillä perusteella, miten käytössä ollut kuljetusjärjestelmä on toiminut

Yhteenveto

- Jätelautakunnan jäsenillä on päätöksenteossa virkavastuu
- Jätelautakunnan tulee tehdä lakiin perustuva juridisesti kantava päätös